IJARSCT

ISSN (Online) 2581-9429

International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology (IJARSCT)

International Open-Access, Double-Blind, Peer-Reviewed, Refereed, Multidisciplinary Online Journal

Impact Factor: 5.731

Volume 2, Issue 7, January 2022

कोकणातील गौरी पूजन एक अभ्यास

सहा. प्रा. सौ. स्वाती नवनाथ पवार

M. A. B.Ed (मराठी विभाग)

एम. एम. जगताप कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय महाड. रायगड

बीज शब्द: कोकण, लोकप्रथा, गौरी, गणेशोत्सव, कृषि व्यवस्था, समाजजीवन, स्त्रित्व, पुजा पद्धती.

प्रस्तावना

गौरीगणपति हा सण कोकणातील सर्वात मोठा सण मानला जातो. कोकणात जपल्या जाणाऱ्या प्रत्येकप्रथेत अनेक सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक असे अनेक पैलू दडलेले आहेत. विविध पारंपरिक सण उत्सव ग्रामीण भागात सुरू आहेत. आधुनिक काळात त्यांचे स्वरूप उत्सव साजरा करायच्या पद्धतीत झालेल्या बदलाने काहीसे झाकोळलेले असले तरी कोकणच्या ग्रामीण भागात प्रकर्षाने अनेक लोकोत्सव आजही जुन्याच पारंपरिक पद्धतीने साजरे केले जातात. त्यामुळेच आजही ते टिकून आहे. महाराष्ट्रात गौरीगणपति हा सण सर्व वर्गातून श्रद्धापूर्वक पाळला जातो. मुंबई, पुणे इथे कामासाठी गेलेले चाकरमानी कोकणात आपल्या गावी परततात. हा उत्सव साजरा करणारा बहुजन समाज कृषक तसेच मत्स्योपजीवी वर्गाशी निगडीत आहे.